

1 **Appeltaart** (8 personen)

2 *Vorbereiden 30 minuten, bereiden 60 minuten, wachten 40 minuten.*

3 **Ingrediënten:**

300 g bloem
100 g lichtbruine basterdsuiker
250 g koude boter
100 g fijngehakte walnoten ongezouten
300 g amandelspijs
2 eieren
5 zure appels, geschild
50 g suiker
2 tl kaneel
1 mespunt zout
evt. 2 eetlepels rozijnen
evt. 1 eetlepel custardpoeder

Materialen:

vershoudfolie
bakpapier
kom
bakplaat (25-34 cm)
koekenpan
oven

4 **Bereiden**

- 5 1. Doe de bloem, basterdsuiker en één mespunt zout in een kom. Snijd er met
6 een mes 200 gram koude boter door tot een kruimelig deeg ontstaat. Voeg de
7 walnoten toe en kneed het deeg tot een samenhangende bal. Verpak de bal in
8 vershoudfolie en laat 1 uur in de koelkast rusten.
- 9 2. Verwarm de oven voor op 175 °C. Duw het deeg op een met bakpapier beklede
10 bakplaat uit tot een rechthoekige plak van 25 x 35 cm. Vouw de randen om zodat
11 _____ 1 _____. Verkruiemel de amandelspijs, roer dit los met de
12 eieren en verdeel alles over het deeg.
- 13 3. Snijd de appels in vieren, verwijder het klokhuis en snijd de parten in schijfjes.
14 4. Verhit de rest van de boter in een koekenpan en bak de appel 2 minuten op hoog vuur.
15 5. Voeg de suiker en kaneel toe en bak nog 2 minuten.
16 6. Verdeel de appel over het deeg. Eventueel, als je dat lekker vindt, kun je nog de
17 rozijnen en de custardpoeder over de appel strooien.
18 7. Bak in het midden van de oven de taart in circa 40 minuten goudbruin en gaar. Je kunt
19 de taart warm of koud eten.

*Auteur: Mariël van der Horst
Bron: Oma van Mariël*

20 **Regenbogen maken**

21 De herfst is het seizoen van de kleuren: rode, gele en oranje blaadjes aan de bomen. In de
 22 herfst regent het vaak. En als het regent terwijl de zon schijnt zie je soms regenbogen. Je
 23 kunt thuis ook een regenboog maken, kijk maar.

24 *Wat heb je nodig?*

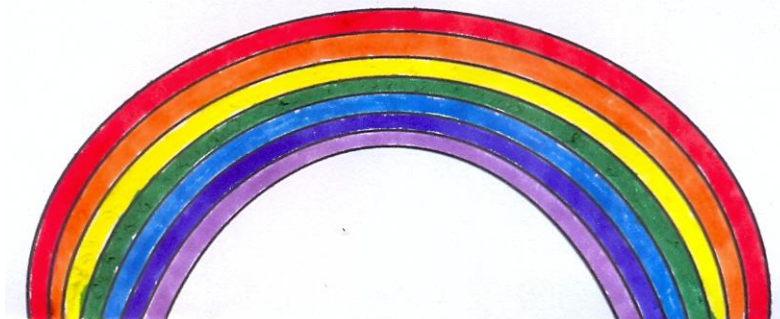
- 25 – ondiep afwasteiltje (of waterdichte bakvorm)
- 26 – water
- 27 – een kleine platte spiegel
- 28 – een wit vel papier
- 29 – zonneschijn

30 *Wat moet je doen?*

- 31 – Vul het teiltje met water.
- 32 – Zet het bij het raam of buiten, en zo dat er zonlicht op valt.
- 33 – Leg de spiegel schuin in het teiltje: met de ene kant op de bodem en met de andere
 34 kant tegen de zijkant van het teiltje. En: met de spiegelende kant naar boven.
- 35 – Hou nu het witte vel papier op een afstandje voor de spiegel, zodat de zon er via de
 36 spiegel op schijnt.
- 37 – Gebruik je andere hand om de spiegel een beetje te bewegen, zodat de spiegel het
 38 zonlicht goed naar het blaadje weerkaatst. Zorg wel dat de spiegel op de bodem blijft
 39 staan. Zie je wat er gebeurt?

40 *Hoe kan dat?*

41 Zonlicht is niet wit, ook al lijkt dat zo. Het bestaat uit allerlei kleuren, die samen 'wit'
 42 maken. Het water tussen de spiegel en het wateroppervlak rafelt die _____ 2 _____ weer
 43 uit elkaar. Als een lichtstraal van lucht naar water reist knakt hij namelijk een beetje (we
 44 noemen dat: 'breken'). Als hij daarna weer terugreist van water naar lucht breekt (knakt)
 45 hij nog wat verder. De clou is: elke kleur breekt een beetje anders – ietsje meer of juist
 46 minder. Zo komen de kleuren op het vel papier allemaal net iets naast elkaar terecht. De
 47 kleuren van 'gebroken wit licht' staan altijd in dezelfde volgorde: we noemen dat een
 48 kleurenspectrum. Je ziet het in een regenboog: rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo
 49 (paarsblauw) en violet. Bij een regenboog werken regendruppels als 'zonlichtbreker'.

*Auteurs: UNAWE-NL team
 Bron: Dr. Zeepaard maakt regenbogen, NRC Handelsblad, 05-11-2011*

Naam:

Vragen 1 t/m 10 gaan over de tekst 'Appeltaart' (pag. 1)

1. Lees: *Vorbereiden 30 ... 40 minuten.* (r. 2)
Waarom schrijft de auteur deze regel?
 - A. Om een samenvatting te geven.
 - B. Om aan te geven dat je lang moet wachten.
 - C. Om aan te geven in welke volgorde je de taart moet bakken.
 - D. Om aan te geven hoeveel tijd het allemaal kost.

2. Wat zijn 'ingrediënten'? (r. 3)
 - A. De spullen die je in huis hebt.
 - B. De spullen die je nodig hebt om de appeltaart te maken.
 - C. De spullen die je in de winkel koopt om de appeltaart te maken.
 - D. De eetbare producten die in de appeltaart gaan.

3. Onderaan bij de ingrediënten staat: *evt. 2 eetlepels rozijnen; evt. 1 eetlepel custardpoeder.* Wat betekent de afkorting 'evt.'?
 - A. eveneens
 - B. eventueel
 - C. enzovoort
 - D. en anders

4. Welke ingrediënten kun je ook weglaten volgens het recept?
 - A. De appels en de eieren.
 - B. De oven, koekenpan en kom.
 - C. De rozijnen en custardpoeder.
 - D. De spullen die je al in huis hebt.

5. Bekijk de ingrediënten en materialen onder regel 3. Wat zie je hier?
 - A. een stappenplan
 - B. een tegenstelling
 - C. een aantal voorbeelden
 - D. een opsomming

6. Wat past het **best** op plaats 1?
 - A. je er geen last van hebt.
 - B. er een opstaande rand ontstaat.
 - C. je het niet hoeft weg te gooien.
 - D. het er leuk uitziet.

7. Wat is **niet** belangrijk om dit recept te maken?
- A. de volgorde van het bereiden van de appeltaart
 - B. de temperatuur van de oven
 - C. warm of koud opeten
 - D. de hoeveelheid van de ingrediënten
8. Lees: *Bak in ... en gaar.* (r. 18) Wat betekent 'in circa 40 minuten'?
- A. in precies 40 minuten
 - B. in meer dan 40 minuten
 - C. in ongeveer 40 minuten
 - D. in minder dan 40 minuten
9. Wat voor soort tekst is dit?
- A. een instructieve tekst
 - B. een verhalende tekst
 - C. een betogende tekst
 - D. een informatieve tekst
10. Lees globaal: *1. Doe ... koud eten.* (r. 5 t/m 19) Wat zie je hier?
- A. een opsomming
 - B. een stappenplan
 - C. een tegenstelling
 - D. voorbeelden

Vragen 11 t/m 20 gaan over 'Regenbogen maken' (pag. 2)

11. Lees: *En als ... soms regenbogen.* (r. 22) Wat zegt het woord 'terwijl' je?
- A. Na terwijl komt er iets wat op hetzelfde moment gebeurt.
 - B. Na terwijl komt er een gevolg.
 - C. Na terwijl komt er een voorbeeld.
 - D. Na terwijl komt er een reden waarom er iets gebeurt.
12. Lees: *Hou nu ... op schijnt.* (r. 35 en 36) Waar verwijst het woord 'er' naar?
- A. de spiegel
 - B. het teiltje
 - C. het water
 - D. het vel papier
13. Welk woord past het **best** op plaats 2?
- A. twee
 - B. kleuren
 - C. zonlicht
 - D. spiegel

14. Lees: *Als hij ... wat verder.* (r. 44 en 45) Welk woord is een synoniem van 'als'?
- A. wanneer
 - B. toen
 - C. nadat
 - D. voordat
15. Lees regel 24 t/m 39 globaal. Wat is de bedoeling van dit stukje?
- A. Dat je alles goed leest.
 - B. Dat je geniet van het verhaal.
 - C. Dat je de instructies precies opvolgt.
 - D. Dat je wordt overtuigd door goede argumenten.
16. Deze tekst bestaat uit twee delen. Deel 1 is r. 20 t/m 39. Deel 2 is r. 40 t/m 49. Welke bewering is **waar**?
- A. Het eerste deel is informatief en het tweede deel is verhalend.
 - B. Het eerste deel is instructief en het tweede deel is informatief.
 - C. Het eerste deel is verhalend en het tweede deel is betogend.
 - D. Het eerste deel is informatief en het tweede deel is instructief.
17. Wat wil de schrijver in het laatste deel van de tekst (r. 40 t/m 49) vooral duidelijk maken?
- A. Dat een regenboog bestaat uit verschillende kleuren.
 - B. Welke kleuren een regenboog precies heeft.
 - C. Hoe je zelf een regenboog kunt maken.
 - D. Hoe een regenboog gevormd wordt.
18. Welke bewering is **waar**?
- A. Bij een regenboog zie je de kleuren altijd in dezelfde volgorde.
 - B. Bij een regenboog veranderen de kleuren steeds.
 - C. Bij een regenboog lopen de kleuren door elkaar.
 - D. Bij een regenboog heb je zes kleuren in dezelfde volgorde.
19. Lees: *De clou ... juist minder.* (r. 45 en 46). Wat betekent 'De clou is ...' hier?
- A. Het vervelende is ...
 - B. Het leuke is ...
 - C. De verklaring is ...
 - D. De toestand is ...
20. Hoe komt het dat je soms een regenboog in de lucht kunt zien?
- A. Doordat de regen het witte zonlicht kan breken in meer kleuren.
 - B. Doordat de regen verschillende kleuren heeft.
 - C. Doordat zonlicht niet echt wit is maar uit meer kleuren bestaat.
 - D. Doordat een regenboog hoog aan de hemel staat.